

A photograph of three men standing in front of a construction site. The man on the left is older, with a mustache, wearing a grey jacket. The man in the middle is younger, wearing a white hard hat with 'Joulz' on it and a yellow high-visibility jacket with 'Joulz' on the chest. The man on the right is bald, smiling broadly, wearing a grey work shirt with reflective stripes and a yellow tag with 'ST' on it. A white text box is overlaid on the image.

Halfjaarbericht 2017 **Stedin Groep**

Disclaimer

Dit bericht bevat toekomstgerichte uitspraken en vooruitzichten, herkenbaar aan bewoordingen als “voorzien”, “voornemens”, “schatting”, “veronderstellen”, “verwachten” of vergelijkbare uitdrukkingen. Werkelijke resultaten en gebeurtenissen kunnen afwijken van de huidige verwachtingen, mede door risico's en onzekerheden die buiten de invloedssfeer van Stedin liggen, zoals economische trends, technologische ontwikkelingen, wijzigingen in wet- en regelgeving en financiële risico's.

Stedin is niet verplicht de verwachtingen en prognoses in dit bericht te herzien naar aanleiding van nieuwe informatie of gebeurtenissen en verwerpt iedere aansprakelijkheid ter zake daarvan.

Op dit halfjaarbericht is geen accountantscontrole toegepast.

Inhoudsopgave

4   Kerncijfers

6   Bericht Raad van Bestuur

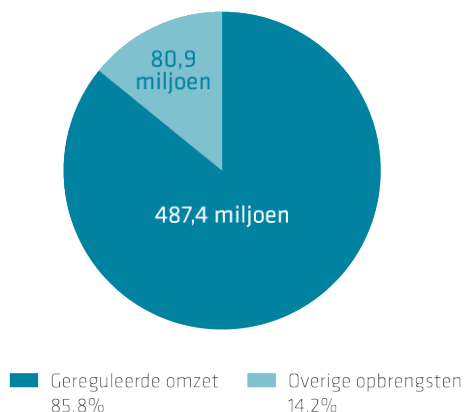
- 6   Organisatie
- 7   Energietransitie
- 8   Prestaties
- 10   Resultaten eerste halfjaar

12   Verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers 2017

- 13   Geconsolideerde winst-en-verliesrekening
- 14   Geconsolideerde balans
- 15   Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten
- 16   Geconsolideerd kasstroomoverzicht
- 17   Geconsolideerd mutatieoverzicht groepsvermogen
- 18   Geselecteerde toelichtingen op de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers

Kerncijfers¹

Omzet Stedin Groep 568 mln

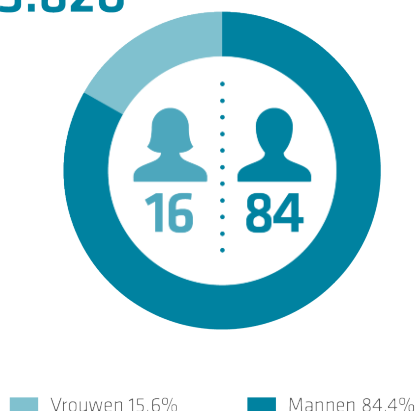

Average downtime: electricity

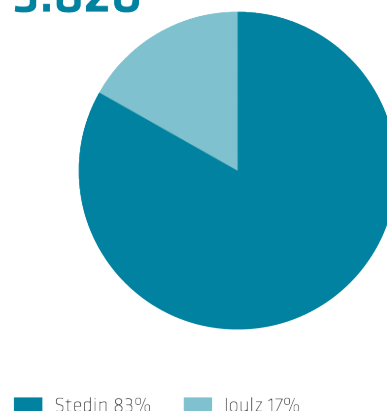

9 minutes

Medewerkers Stedin Groep
3.820

Medewerkers Stedin Groep
3.820

Aantal km elektriciteitskabels

45.267

(omtrek aarde is ca. 40.000 km)

Aantal km gasleidingen

23.628

(omtrek aarde is ca. 40.000 km)

¹ De gepresenteerde kerncijfers zijn exclusief DNWG. De cijfers hebben betrekking op het eerste halfjaar van 2017 of op de positie per 30 juni 2017

Elektriciteitsgebied Stedin

*Elektriciteitsgebied Stedin inclusief Weert (vanaf 1 juli 2017 Enexis) en exclusief Enduris

Gasgebied Stedin

*Gasgebied Stedin inclusief Weert (vanaf 1 juli 2017 Enexis) en exclusief Enduris

Aansluitingen elektriciteit

2.056.362

Aansluitingen gas

1.926.579

Gemiddelde uitvalduur elektriciteit

9 minuten

Gemiddelde uitvalduur gas

17 seconden

Bericht Raad van Bestuur

De eerste zes maanden van 2017 stonden in het teken van de splitsing van Eneco Groep, de overname van DELTA Netwerkgroep, de verkoop van CityTec en de overdracht van het netgebied Weert aan Enexis. Al met al een bijzondere periode. Wij kijken als nieuwe raad van bestuur terug op een dynamisch eerste halfjaar 2017.

‘Het was een intensief eerste halfjaar’

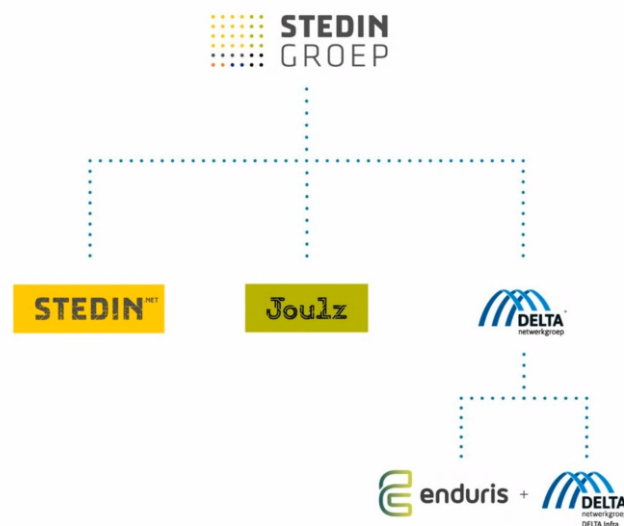
CFO Gerard Vesseur blikt tevreden terug: "Het was een intensief eerste halfjaar. Na het realiseren van de splitsing van Eneco Groep, hebben wij Stedin Groep geherpositioneerd. We hebben bedrijfsonderdeel CityTec en het netgebied Weert verkocht. Daarnaast zijn we heel blij met de komst van onze Zeeuwse collega's door de acquisitie van DNWG."

De financiële resultaten over de eerste helft van 2017 zijn volgens verwachting, terwijl de omstandigheden waar Stedin Groep in werkt onverminderd dynamisch blijven. Door de overgang van een fossiele naar een duurzame energievoorziening -de energietransitie- ontstaat een nieuw energiesysteem. Een systeem dat lokaal erg kan verschillen en waar allerlei (nieuwe) spelers een bijdrage aan leveren. We zien dat het draagvlak voor een duurzame wereld in de samenleving groeit. En dat onze omgeving ons ziet als een natuurlijke gesprekspartner in de transitie naar een duurzame wereld. De energietransitie vraagt om een goede samenwerking tussen politiek, maatschappij en bedrijfsleven. Stedin Groep houdt de ontwikkelingen nauwgezet in de gaten en speelt daarop in. Zowel technisch als organisatorisch.

Organisatie

Stedin Groep

Stedin Groep bestaat uit verschillende bedrijfsonderdelen die gezamenlijk zorgen dat al onze klanten kunnen beschikken over duurzame energie om te leven, werken en ondernemen. Binnen Stedin Groep werken de netbeheerders Stedin (Zuid-Holland en Utrecht), Enduris (Zeeland) en de experts van infrabedrijven Joulz en DELTA Infra samen om dit voor elkaar te krijgen.

Organigram Stedin Groep

Splitsing van Eneco

Op 31 januari 2017 is het geïntegreerde energiebedrijf Eneco gesplitst in een energiebedrijf (Eneco Groep) en een netwerkbedrijf (Stedin Groep). De netbeheerder Stedin Netbeheer B.V. maakt vanaf die dag onderdeel uit van het gereguleerde deel van Stedin Groep. Infrabedrijf Joulz is onderdeel van het niet-gereguleerde deel. De splitsing heeft invloed op de cijfers van Stedin Groep zoals gepresenteerd in dit halfjaarbericht.

Stedin Groep heeft na splitsing een credit-rating gekregen van kredietbeoordelaar Standard & Poor's. Deze rating is uitgekomen op A-. Dit betekent dat Stedin Groep een hoge mate van kredietwaardigheid toebedeeld heeft gekregen.

Met de oprichting van Stedin Groep is ook een nieuwe raad van bestuur (RvB) aangetreden voor de dagelijkse leiding. Marc van der Linden is benoemd tot CEO, Gerard Vesseur is aangesteld als CFO en Judith Koole heeft als COO zitting in de RvB.

Daarnaast is een nieuwe raad van commissarissen (RvC) opgericht. Pieter Trienekens is benoemd tot voorzitter van de

RvC. De overige commissarissen zijn: Tineke Bahlmann, Theo Esink, Jules Kortenhorst en Dick van Well.

Herpositioneren

Stedin Groep bereidt zich voor op de grootste omwenteling in het energielandschap van de afgelopen zestig jaar: de energietransitie. In 2050 wil Nederland voldoen aan de afspraken in het klimaatakkoord van Parijs. Dit betekent dat Nederland over 33 jaar klimaatneutraal is. Om deze doelstelling te halen moet aardgas als energievorm de komende decennia volledig worden uitgefaseerd en moet worden geïnvesteerd in het elektriciteitsnet. Om Stedin Groep voor te bereiden op de energietransitie is ervoor gekozen de organisatie te herpositioneren door kritisch naar de positie van de organisatie in het energielandschap te kijken.

DNWG

Op 13 juni 2017 heeft Stedin Groep de voormalige DELTA Netwerkgroep (hierna: DNWG) geacquireerd, met onder andere dochterondernemingen Enduris (netbeheer) en DNWG Infra (infradiensten). Voor een bedrag van €455 miljoen zijn alle aandelen in Zeeuwse Netwerkhouding N.V. (DNWG) overgenomen. DNWG is actief in de provincie Zeeland. Enduris beheert daar het energienet voor 200.000 Zeeuwse huishoudens en bedrijven. "DNWG en Stedin Groep passen goed bij elkaar. Door samen te werken en van elkaar te leren kunnen we slagvaardiger en efficiënter zijn," zegt Vesseur. "Tegelijkertijd hebben we met het oog op onze toekomst afscheid moeten nemen van bepaalde onderdelen."

CityTec

Op 31 maart 2017 heeft Strong Root Capital het bedrijfsonderdeel CityTec overgenomen van Stedin Groep. Het onderhoud aan openbare verlichting past niet langer bij de langetermijndoelen van Stedin Groep. Waar Stedin Groep zich voornamelijk richt op het beheer van elektriciteits- en gasnetten en marktfacilitering om de overgang naar duurzame energie mogelijk te maken, moest CityTec haar commerciële slagkracht juist optimaliseren in de competitieve aannemersmarkt. Strong Root Capital kent CityTec en de sector goed en ziet voldoende mogelijkheden voor CityTec om deze verbeterslag te realiseren.

Weert

Het netgebied Weert is per 1 juli 2017 overgenomen door Enexis Netbeheer. Stedin beheerde de netten in de gemeente Weert, terwijl Enexis Netbeheer alle andere gas- en elektriciteitsnetten in de provincie Limburg beheert. Door

de verkoop van het netgebied is het publieke netbeheer in Limburg duidelijker voor alle belanghebbenden geworden. In dit halfjaarbericht staat het netgebied Weert gemerkt als 'activa/verplichtingen aangehouden voor verkoop'.

Energietransitie

Duurzame energie voor iedereen. Daar werken de medewerkers van Stedin Groep iedere dag aan. Wij vinden het onze verantwoordelijkheid om te zorgen dat al onze klanten kunnen beschikken over duurzame energie om te leven, werken en ondernemen. Als Stedin Groep verduurzamen wij het energiesysteem en houden het onverminderd robuust en betaalbaar. Samen met overheden, marktpartijen en onze klanten maken wij de energietransitie mogelijk.

Energiesysteem verslimmen

Een energiesysteem dat steeds meer gevoed wordt door duurzame energiebronnen, moet zich aanpassen aan de grillen van de natuur. We gebruiken meer en meer elektrische apparatuur, in plaats van apparatuur gevoed door fossiele brandstoffen, zoals elektrische auto's en warmtepompen. Er wordt tegenwoordig ook energie teruggeleverd aan het elektriciteitsnet. Door deze ontwikkelingen wordt het elektriciteitsnet zwaarder belast en ontstaan er knelpunten. Hoe snel de ontwikkelingen op energiegebied gaan is onzeker. Dus als Stedin een investering die 40 jaar of meer mee moet gaan, een paar jaar kan uitstellen, dan geeft dit de ruimte – de flexibiliteit – om de beste oplossing te bepalen. Met als uitkomst dat duurzame energie beschikbaar en betaalbaar blijft voor iedereen. Daarom zoekt Stedin naar partners om samen het energiesysteem te verslimmen. Bijvoorbeeld door flexibiliteitsoplossingen die vraag en aanbod van duurzame energie op elkaar afstemmen.

Zo is Stedin partner van het Universal Smart Energy Framework (USEF), dat voorziet in het verhandelbaar maken van flexibiliteit in energieverbruik én waarin rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken marktpartijen (in Europa) staan beschreven. In de Gorinchemse wijk Hoog Dalem heeft Stedin het USEF-model succesvol in praktijk gebracht. Door USEF kunnen de bewoners de duurzaam opgewekte energie maximaal in huis benutten. De opgewekte energie wordt niet teruggeleverd aan het net, zodat lokaal het elektriciteitsnet wordt ontlast.

Green Deal

Op 8 maart 2017 ondertekende minister Kamp van Economische Zaken samen met onder andere 30

gemeenten, provincies en netbeheerders de Green Deal 'Aardgasvrije wijken'. Met deze Green Deal committeren de partijen zich om samen met burgers aan de slag te gaan met aardgasvrije wijken en het verduurzamen van woningen, gebouwen en de energie-infrastructuur in Nederland. Het is nu aan de partijen om met de juiste praktijkvoorbeelden te laten zien, hoe er daadwerkelijk wordt toegewerkt naar aardgasvrije wijken en wanneer bijvoorbeeld de huidige wet- en regelgeving de transitie belemmert.

Gasaansluitplicht voor nieuwbouw afschaffen

De uitdaging van de transitie naar duurzame alternatieven voor aardgas is groot en daarom moeten we het aanleggen van nieuwe gasnetten voorkomen. Stedin roept de Tweede Kamer dan ook op om vaart te maken met het afschaffen van de gasaansluitplicht voor nieuwbouwwoningen. Er zijn inmiddels voldoende duurzame alternatieven om gebouwen te verwarmen en te voorzien van warm water.

Bestaande bouw verduurzamen

Mede door de Green Deal 'Aardgasvrije wijken' wijzen gemeenten en woningcorporaties steeds vaker gebieden aan waar aardgas plaats moet maken voor duurzame alternatieven. Om die reden maakt Stedin via een online kaart op haar website inzichtelijk binnen welke termijn zij gasleidingen vervangt. Dit geeft inzicht in de natuurlijke momenten voor de transitie. Ook biedt Stedin gemeenten een methodiek genaamd 'Infrastructurele Footprint' waardoor per wijk of gebied een integrale afweging en impactanalyse gemaakt kan worden. Zo wordt inzichtelijk welke alternatieve energievoorzieningen haalbaar zijn en wat dit betekent voor de maatschappelijke kosten.

Voorbeeld van een online kaart

Van aardgas naar biogas

Op 1 januari 2017 is een 5,5 kilometer lange biogasleiding in bedrijf genomen van een vergistingsbedrijf in Beltrum naar Friesland Campina in Burculo. Joulz was betrokken bij het ontwerp en de realisatie van de biogasleiding en houdt de komende 12 jaar de leiding in bedrijf. De productie van biogas

door biovergisting is naast wind en zonne-energie een manier om duurzame, groene energie te produceren.

Prestaties

Klanttevredenheid

Het centraal stellen van onze klanten is een van onze ambities. Om in te kunnen spelen op de wensen van de klant is het noodzakelijk om te weten hoe onze klanten over ons denken. We hebben in het afgelopen jaar de wensen van onze klanten beter in het vizier gekregen en voor 2017 is de lat voor klanttevredenheid hoger gelegd dan vorig jaar. We streven naar een waardering van het rapportcijfer 8 of hoger van minimaal 62% van al onze klanten binnen Stedin Groep. Voor de eerste helft van 2017 overtreffen we onze eigen doelstelling en scoren we bij 64% van onze klanten minimaal een 8.

Onze klanten zijn steeds meer tevreden over de aanbidding en plaatsing van de slimme meter. Vanaf januari meten we het percentage klanten dat onze slimme meterplaatsing waardeert met een 8 of hoger (voorheen 7 of hoger). Tot en met april geeft 74% van de klanten ons een 8 of hoger. De norm is gesteld op 66%. Klanten zijn het meest tevreden over de vriendelijkheid van de monteur en de netheid waarmee hij de meterkast achterlaat na het verrichten van de werkzaamheden (89%).

Samenwerking met de omgeving

Netbeheerder Stedin en Evides Waterbedrijf gaan nauwer samenwerken om zo onder andere de hinder voor klanten te verminderen. Hiervoor hebben beide partijen een convenant ondertekend. De werkgebieden van Stedin en Evides overlappen elkaar voor een groot deel in Zuid-Holland. Daardoor komen de twee bedrijven elkaar vaak tegen bij werkzaamheden. Door nu structureel de samenwerking te intensiveren verwachten de twee bedrijven dat dit bijdraagt aan het verhogen van de klanttevredenheid en efficiëntie van de organisatie, door infrastructurele werkzaamheden gecombineerd uit te voeren.

Veel van onze stations staan in dichtbevolkte gebieden en worden met regelmaat beklad. In samenwerking met gemeenten brengen wij kunstuitingen aan. Op deze manier helpen wij het straatbeeld op te fleuren wat bijdraagt aan het leefbaar houden van buurten en wijken.

Kunst op een Stedin transformatorhuisje

Slimme meter

Netbeheerder Stedin is in 2015 begonnen met het grootschalig aanbieden van slimme meters. Dit is een wettelijke verplichting. Met de slimme meter hebben klanten makkelijker en snel inzicht in hun verbruik, wat aanzet tot energiebesparing. Daarom krijgen alle klanten uiterlijk in 2020 een slimme meter aangeboden en moet deze bij minimaal 80 procent van onze klanten zijn geïnstalleerd.

In 2016 zijn ruim 350.000 slimme meters aan klanten aangeboden en daarvan zijn er ruim 272.000 geplaatst (2015: 180.000 geplaatst). Voor 2017 is het doel om 340.000 klanten een slimme meter aan te bieden. In het eerste halfjaar van 2017 zijn 163.303 aanbiedingen gedaan, waarmee we op schema lopen voor 2017. Daarbij is 80 procent van deze klanten daadwerkelijk voorzien van een slimme meter, waarmee we precies aan de doelstelling voldoen.

In 2017 is ook volledig overgegaan op een nieuwe techniek voor slimme meters. De nieuwste generatie slimme meters maakt gebruik van het draadloze CDMA-data-communicatienetwerk. Deze innovatieve meter biedt

optimale dekking en datacapaciteit, naast andere smart grid toepassingen.

Uitvalduur

De gemiddelde duur dat een aangeslotene in de eerste helft van 2017 door onvoorziene uitval niet werd voorzien van elektriciteit bedroeg circa 9 minuten. Dat is een lichte verslechtering ten opzichte van vorig jaar, toen het nog 8 minuten betrof.

De uitvalduur in het gasnetwerk in het eerste halfjaar van 2017 bedroeg 17 seconden tegenover 18 seconden in het eerste halfjaar 2016. Dat is een lichte verbetering ten opzichte van vorig jaar.

Personeel

Stedin Groep biedt dagelijks werk aan 4.456 medewerkers. Wij streven naar een inclusieve organisatie, een organisatie waar het medewerkersbestand een afspiegeling is van de maatschappij. Waar iedereen welkom is, ongeacht leeftijd, geslacht, geloofsovertuiging, achtergrond, opleidingsniveau of beperking. Maar niet voor iedereen is het vinden van betaald werk vanzelfsprekend. In Nederland zijn er verschillende groepen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Stedin wil deze mensen helpen hun afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Wij richten ons op jongeren, (langdurig) werklozen en arbeidsgehandicapten.

Door middel van de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) helpen we jongeren zonder startkwalificatie aan een erkend MBO diploma en aan een betaalde baan als monteur. Daarnaast bieden we stageplekken en helpen daarmee jongeren aan relevante werkervaring. Langdurig werkloze technici worden in korte tijd omgeschoold tot slimme meter monteur en komen zo uit hun uitkeringssituatie.

Met een vrijwillig sociaal akkoord hebben overheid, werkgevers- en werknemersverenigingen afspraken gemaakt om mensen met een arbeidsbeperking betaald werk te bieden bij reguliere werkgevers. Stedin streeft ernaar het aantal banen conform de participatiewet daadwerkelijk duurzaam in te vullen. Binnen verschillende afdelingen creëren we passende banen. Halverwege 2017 zijn er 6 medewerkers binnen Stedin Groep met een arbeidsbeperking werkzaam.

De Bedrijfsschool

Veiligheid

Het werken met gas en elektriciteit brengt risico's met zich mee. Wij besteden daarom veel aandacht aan een veilige (werk)omgeving voor onze medewerkers en ingeschakelde (onder)aannemers, klanten en omwonenden.

Stedin meet haar veiligheidsprestatie middels twee indicatoren. De 'Recordable Incident Frequency' (RIF) en de 'Lost Time Injury Frequency' (LTIR). We kijken terug op een verminderde veiligheidsprestatie in de eerste helft van dit jaar ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. De RIF steeg van 0,94 naar 0,99; en de LTIR steeg van 2,69 naar 3,25.

We blijven aandacht besteden aan het verbeteren van de veiligheid voor zowel onze eigen medewerkers als die van aannemers. Dit heeft en houdt de hoogste prioriteit. Het doel is en blijft om iedere dag iedereen veilig thuis te laten komen.

Resultaten eerste halfjaar

Resultaat na belastingen

Het resultaat voor bijzondere posten over het eerste halfjaar 2017 is uitgekomen op € 33 miljoen (eerste halfjaar 2016: € 58 miljoen). Dit lagere resultaat is conform verwachting. De netto omzet is met name lager als gevolg van lagere tarieven op basis van het tarievenbesluit 2017 van de Autoriteit Consument en Markt. De door gemeenten geheven precariobelasting op onze (ondergrondse) infrastructuur is verder toegenomen, enerzijds door hogere tarieven en anderzijds door een toename van het aantal gemeenten dat deze belasting heft.

De bedrijfskosten zijn hoger vanwege de toename van het aantal medewerkers als gevolg van de splitsing, eenmalige

splitsingskosten, toegenomen activiteiten van aanbidding en installatie van slimme meters, uitbreiding van aanleg en vervanging van netwerken en de uitbreiding van ICT activiteiten.

Verder is in het kader van de splitsing van Eneco Holding N.V. een bijzonder resultaat gerealiseerd van € 356 miljoen. Daarnaast is er een boekverlies op de verkoop van CityTec geleden van € 18 miljoen. Inclusief deze bijzondere posten, is het resultaat na belastingen over de eerste zes maanden € 371 miljoen (2016: € 139 miljoen).

Investeringsen

De investeringen zijn in de eerste helft van 2017 hoger dan in het voorgaande jaar en bedragen € 206 miljoen (eerste halfjaar 2016: € 182 miljoen). Het merendeel van deze investeringen is gedaan in distributienetten van gas en elektriciteit en installatie van slimme meters.

Splitsing energiebedrijf en netbeheerder

Op 31 januari 2017 is Eneco Holding N.V. gesplitst in Eneco Groep ('het energiebedrijf') en Stedin Groep (de netwerkgroep met netbeheerder). Dit is gerealiseerd door alle aandelen die door Eneco Holding N.V. werden gehouden in Eneco Groep N.V. als dividend in natura uit te keren aan de aandeelhouders van Eneco Holding N.V.

Voordat het uitdividenden van het energiebedrijf plaatsvond is het energiebedrijf geherwaardeerd naar reële waarde, resulterend in een opwaardering van € 300 miljoen. Het resultaat na belastingen van het energiebedrijf bedroeg in 2017 tot aan de splitsing per 31 januari 2017 € 56 miljoen. Als gevolg hiervan is het netto resultaat van de Stedin Groep in de eerste helft van 2017 positief beïnvloed met € 356 miljoen. De aandeelhouders zijn ten tijde van splitsing geïnformeerd dat over dit deel van het netto resultaat geen dividend zal worden uitgekeerd.

Op 31 januari 2017 heeft -na splitsing- een naamswijziging plaatsgevonden van Eneco Holding N.V. naar Stedin Holding N.V.

Verkoop CityTec

Op 31 maart 2017 heeft Stedin haar dochtervennootschap CityTec verkocht aan Strong Root Capital. Het bestuur van Stedin Groep heeft direct na splitsing tot verkoop besloten omdat de langetermijndoelen van beide bedrijven niet met elkaar overeenkomen en Stedin Groep zich concentreert op haar (publieke) kerntaken.

Overname Zeeuwse netwerkactiviteiten

Op 13 juni 2017 heeft Stedin Holding N.V. alle aandelen in Zeeuwse Netwerkhouding N.V. (DNWG) gekocht van PZEM (voorheen DELTA) en daarmee volledige zeggenschap verkregen. Het netwerkbedrijf Enduris, dat onderdeel is van DNWG, heeft circa 15.000 kilometer aan elektriciteits- en gasleidingen in Zeeland. De 636 medewerkers van DNWG zijn werkzaam in de bedrijfsonderdelen Enduris en DELTA Infra. DNWG is voorlopig gepositioneerd als separaat onderdeel binnen Stedin Groep. De resultaten van DNWG worden vanaf de tweede helft van 2017 meegeconsolideerd in die van Stedin Groep. De balans van DNWG per 30 juni 2017 is opgenomen in de geconsolideerde balans van Stedin Holding N.V.

Verkoop Weert

Enexis B.V. heeft op 1 juli 2017 de gas- en elektriciteitsnetten in Weert overgenomen van Stedin Netbeheer B.V. De 33 medewerkers die bij Stedin in Weert werkzaam waren, zijn per overnamedatum overgegaan naar Enexis B.V. Door de elektriciteits- en gasnetten in de provincie Limburg in één hand te brengen, ontstaat een efficiënte situatie die duidelijk is voor alle belanghebbenden zoals klanten, gemeenten en provincies.

De raad van bestuur,

Marc van der Linden, CEO
Judith Koole, COO
Gerard Vesseur, CFO

Rotterdam, 3 augustus 2017

Verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers 2017

- 13 Geconsolideerde winst-en-verliesrekening**
- 14 Geconsolideerde balans**
- 15 Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten**
- 16 Geconsolideerd kasstroomoverzicht**
- 17 Geconsolideerd mutatieoverzicht groepsvermogen**
- 18 Geselecteerde toelichtingen op de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers**
  - 18 Grondslagen voor financiële verslaggeving
  - 20 Waarderingsgrondslagen
  - 21 Seizoenspatroon
  - 21 Gesegmenteerde informatie
  - 24 Bedrijfscombinaties
  - 26 Financiële lasten
  - 26 Belastingen
  - 26 Resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten
  - 27 Activa aangehouden voor verkoop
  - 27 Afgeleide financiële instrumenten
  - 28 Groepsvermogen
  - 29 Rentedragende schulden
  - 30 Credit rating
  - 30 Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen
  - 31 Gebeurtenissen na balansdatum

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

x € 1 mln.	Toelichting	Eerste halfjaar 2017	Eerste halfjaar 2016
Netto omzet		545	550
Overige baten		23	28
Totaal bedrijfsopbrengsten		568	578
Bedrijfskosten			
Personeelskosten		171	160
Kosten van inkoop en uitbesteed werk		141	140
Overige bedrijfskosten		109	104
Totaal kosten van inkoop, uitbesteed werk en operationele kosten		421	404
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen vaste activa		123	114
Af: Geactiveerde productie eigen bedrijf		-63	-54
Totaal bedrijfskosten		481	464
Bedrijfsresultaat		87	114
Financiële baten en lasten	6	-41	-37
Resultaat voor belastingen		46	77
Belastingen	7	-13	-19
Resultaat na belastingen uit voortgezette bedrijfsactiviteiten		33	58
Resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	8	338	81
Resultaat na belastingen		371	139
Resultaatverdeling:			
Resultaat toe te rekenen aan houders achtergestelde eeuwigdurende obligatielening Stedin Holding N.V. (na belastingen)		6	6
Resultaat toe te rekenen aan aandeelhouders Stedin Holding N.V.	11	365	133
Resultaat na belastingen		371	139

Op de halfjaarcijfers per 30 juni 2017 heeft geen accountantscontrole noch beoordeling door een accountant plaatsgevonden.

Geconsolideerde balans

x € 1 mln.	Toelichting	Per 30 juni 2017	Per 31 december 2016
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa		5.973	5.205
Immateriële vaste activa		104	10
Financiële vaste activa		49	48
Totaal vaste activa		6.126	5.263
Vlottende activa			
Activa aangehouden voor uitkering aan aandeelhouders	9	-	4.234
Activa aangehouden voor verkoop		66	64
Vorraden		35	29
Handelsdebiteuren		140	105
Overige vorderingen		50	40
Liquide middelen		26	77
Totaal vlottende activa		317	4.549
TOTAAL ACTIVA		6.443	9.812
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders	11	1.965	4.806
Achtergestelde eeuwigdurende obligatielening		509	501
Minderheidsbelangen		-	3
Totaal groepsvermogen		2.474	5.310
Langlopende verplichtingen			
Personeelsvoorzieningen		20	18
Overige voorzieningen		25	13
Uitgestelde belastingverplichtingen		235	207
Afgeleide financiële instrumenten	10	47	47
Rentedragende schulden	12	1.944	1.394
Overige schulden		598	395
Totaal langlopende verplichtingen		2.869	2.074
Kortlopende verplichtingen			
Verplichtingen aangehouden voor uitkering aan aandeelhouders		-	1.896
Verplichtingen aangehouden voor verkoop	9	6	5
Personeelsvoorzieningen		3	2
Rentedragende schulden	12	814	250
Actuele belastingverplichtingen		48	-
Handelscrediteuren en overige schulden		229	275
Totaal kortlopende verplichtingen		1.100	2.428
TOTAAL PASSIVA		6.443	9.812

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

x € 1 mln.	Eerste halfjaar 2017	Eerste halfjaar 2016
Resultaat na belastingen	371	139
Niet-gerealiseerde resultaten die niet via de winst-en-verliesrekening worden afgewikkeld		
Aanpassing reële waarde netwerken gereguleerd	0	-25
Niet-gerealiseerde resultaten die wel via de winst-en-verliesrekening worden afgewikkeld		
Translatieverschillen	-10	-30
Ongerealiseerd resultaat kasstroomafdekkingen	-25	-11
Uitgestelde belastingverplichtingen kasstroomafdekking en afdekking netto-investering in buitenlandse entiteiten	6	-
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	-29	-66
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	342	73
Resultaatverdeling:		
Houders achtergestelde eeuwigdurende obligatielening Stedin Holding N.V. (na belastingen)	6	6
Aandeelhouders Stedin Holding N.V.	336	67
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	342	73

Ten opzichte van het op 8 augustus 2017 gepubliceerde halfjaarbericht is het Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten gewijzigd overeenkomstig de wijzigingen in het Geconsolideerd mutatieoverzicht groepsvermogen, rekening houdend met het effect van belastingen. Deze wijzigingen hebben geen invloed op het resultaat na belastingen en het totale groepsvermogen. Zie verdere toelichting op pagina 17.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

x € 1 mln.	Eerste halfjaar 2017	Eerste halfjaar 2016
Resultaat na belastingen	371	139
Aanpassingen voor:		
Resultaat uit afsplitsing Eneco energiebedrijf	-356	-
Aangepast resultaat na belastingen	15	139
Aanpassingen voor:		
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-30	-41
Kasstroom uit operationele activiteiten	-15	98
Investerings materiële vaste activa	-206	-182
Acquisitie dochterondernemingen	-455	-
Overig	10	-50
Kasstroom uit (des-)investeringsactiviteiten	-651	-232
Dividendbetalingen	-99	-98
Mutatie in lang- en kortlopende rentedragende schulden	701	167
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	602	69
Mutatie liquide middelen	-64	-65
Saldo liquide middelen per 1 januari	77	367
Meegekochte liquide middelen	13	-
Saldo liquide middelen per 30 juni	26	302

Geconsolideerd mutatieoverzicht groepsvermogen

x € 1 mln.	Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders Stedin Holding N.V.							Totaal eigen vermogen	Achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	Minder- heids- belangen	Totaal groeps- vermogen
	Gestort en opgevraagd kapitaal	Agio- reserve	Herwaar- derings- reserve	Reserve translatie- verschillen	Reserve kasstroom afdekkingen	Inge- houden resultaten	Onverdeeld resultaat				
Per 1 januari 2016	497	381	779	45	19	2.928	196	4.845	501	4	5.350
Totaal niet-gerealiseerde resultaten in het eerste halfjaar 2016, rechtstreeks verwerkt in het groepsvermogen	-	-	-44	-33	-8	19	-	-66	-	-	-66
Resultaat na belastingen eerste halfjaar 2016	-	-	-	-	-	-	133	133	6	-	139
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-44	-33	-8	19	133	67	6	-	73
Winstbestemming 2015	-	-	-	-	-	98	-98	-	-	-	-
Dividend met betrekking tot 2015	-	-	-	-	-	-	-98	-98	-	-	-98
Belastingen vergoeding achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Per 30 juni 2016	497	381	735	12	11	3.045	133	4.814	509	4	5.327
Totaal niet-gerealiseerde resultaten in het tweede halfjaar 2016, rechtstreeks verwerkt in het groepsvermogen	-	-	-33	-6	-41	18	-	-62	-	-	-62
Wijziging in belang minderheidsaandeelhouders	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1	-1
Resultaat na belastingen tweede halfjaar 2016	-	-	-	-	-	-	54	54	6	-	60
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-33	-6	-41	18	54	-8	6	-1	-3
Vergoeding achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-	-	-	-	-	-	-	-	-16	-	-16
Belastingen vergoeding achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Per 31 december 2016	497	381	702	6	-30	3.063	187	4.806	501	3	5.310
Totaal niet-gerealiseerde resultaten rechtstreeks verwerkt in het groepsvermogen	-	-	-	-6	-19	-4	-	-29	-	-	-29
Resultaat na belastingen eerste halfjaar 2017	-	-	-	-	-	-	365	365	6	-	371
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-6	-19	-4	365	336	6	-	342
Winstbestemming 2016	-	-	-	-	-	187	-187	-	-	-	-
Herclassificatie afschrijving netwerken gereguleerd (na belastingen)	-	-	-17	-	-	17	-	-	-	-	-
Uitdividenden EB 30 januari 2017	-	-381	-	-	-	-2.696	-	-3.077	-	-3	-3.080
Dividend met betrekking tot 2016	-	-	-	-	-	-100	-	-100	-	-	-100
Belastingen vergoeding en kosten achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Per 30 juni 2017	497	-	685	-	-49	467	365	1.965	509	-	2.474

Door een gewijzigd inzicht met betrekking tot de correcte toepassing van IFRS 10 zijn ten opzichte van het op 8 augustus 2017 gepubliceerde halfjaarbericht twee wijzigingen verwerkt in bovenstaande tabel. Deze wijzigingen hebben geen invloed op het Resultaat na belastingen en het Totaal groepsvermogen. Het effect van het terugboeken van de reserve translatieverschillen en de reserve kasstroomafdekkingen als gevolg van splitsing is gepresenteerd als onderdeel van de niet-gerealiseerde resultaten (+ € 38 miljoen) en de reclassificatie van de herwaarderingsreserve (€ 17 miljoen) is gepresenteerd als afzonderlijke reclassificatie binnen het eigen vermogen. Het Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten op pagina 15 is overeenkomstig aangepast.

Geselecteerde toelichtingen op de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers

1. Grondslagen voor financiële verslaggeving

1.1. Algemene informatie

Stedin Holding N.V. (hierna 'de vennootschap', 'de Groep' of 'Stedin Groep') is een structuurvennootschap naar Nederlands recht, statutair gevestigd te Rotterdam en houdstermaatschappij van dochterondernemingen, deelnemingen in joint ventures alsmede geassocieerde deelnemingen. Dit halfjaarbericht omvat de verkorte niet-gecontroleerde geconsolideerde financiële gegevens van Stedin Groep over het eerste halfjaar van 2017, voor de periode van zes maanden eindigend op 30 juni 2017, van het boekjaar dat eindigt op 31 december 2017.

De twee belangrijkste onderdelen van de Groep zijn de netbeheerders Stedin en Enduris. Beide hebben als taak een veilige, betrouwbare en betaalbare energievoorziening te realiseren. Dit doen zij enerzijds door het aanleggen, beheren en toekomstbestendig maken van de elektriciteits- en gasnetten en anderzijds door het faciliteren van de energiemarkt. Stedin is actief in de provincies Zuid-Holland, Utrecht en delen van regio's Noordoost-Friesland, Kennemerland en Midden-Limburg. Enduris is actief in de provincie Zeeland.

Stedin en Enduris opereren naast vijf andere Nederlandse regionale netbeheerders in een gereguleerde markt. Iedere regionale netbeheerder is een monopolist binnen zijn verzorgingsgebied. Regulering houdt in dat de taken die de netbeheerder uitvoert bij wet bepaald zijn en de tarieven bepaald worden door de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Het reguleringsmodel stimuleert netbeheerders door middel van een maatstafmodel zo goed (efficiënt en kwalitatief) mogelijk te presteren.

Bij Stedin Groep werken 3.820 vaste en tijdelijke medewerkers aan de aanleg, het onderhoud, het beheer en de uitbreiding van de energienetten. Dit is exclusief de 636 nieuwe collega's die er in juni 2017 met de acquisitie van Zeeuwse Netwerkhouding N.V. bij zijn gekomen.

Voor meer informatie over de samenstelling van de Groep wordt verwezen naar toelichting 4 'Gesegmenteerde informatie'.

Tenzij anders vermeld, zijn alle bedragen opgenomen in miljoenen euro.

De halfjaarcijfers zijn opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving' waarbij de geconsolideerde balans, het geconsolideerde kasstroomoverzicht en het geconsolideerd mutatie-overzicht groepsvermogen in verkorte vorm zijn gepresenteerd. Deze cijfers dienen te worden gezien in samenhang met de geconsolideerde jaarrekening 2016 van Eneco Holding N.V. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de per 31 december 2016 geldende International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Commissie, en Titel 9 Boek 2 BW.

1.2. Splitsing Eneco per 31 januari 2017

Op 31 januari 2017 is Eneco Holding N.V. gesplitst in Eneco Groep ('het energiebedrijf') en Stedin Groep (de netwerkgroep met de netbeheerder). Dit is gerealiseerd door alle aandelen die door Eneco Holding N.V. werden gehouden in het 'energiebedrijf' als dividend in natura uit te keren aan de aandeelhouders van Eneco Holding N.V. Eneco Groep en Stedin Groep hebben 53 dezelfde gemeentelijke aandeelhouders, die vóór de splitsing aandeelhouder van de tot dan toe geïntegreerde groep Eneco Holding N.V. waren. Op 31 januari 2017 heeft een naamswijziging plaatsgevonden van Eneco Holding N.V. naar Stedin Holding N.V.

1.3. Nieuwe of gewijzigde IFRS-standaarden 2017

De volgende wijzigingen in bestaande IFRS-standaarden die door de Europese Commissie zijn goedgekeurd per 1 januari 2017, zijn relevant voor Stedin en zijn in voorkomende situaties toegepast bij het opstellen van deze halfjaarcijfers:

- Jaarlijkse verbeteringen van IFRS - cyclus 2014–2016, van toepassing per 1 januari 2017 (IFRS 12) en 1 januari 2018 (IFRS 1 en IAS 28). De '2014–2016 cyclus' met verbeteringen van de standaarden en interpretaties heeft als doel inconsistenties weg te nemen en teksten te verduidelijken. Het betreft de volgende verbeteringen:
  - IFRS 1 Eerste toepassing van IFRS: Verwijdering van kortetermijnuitzonderingen in paragrafen E1 tot E7 van de standaard omdat ze niet langer van toepassing zijn;
  - IAS 28 Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures: De verbeteringen verduidelijken dat de keuze om de investeringen te waarderen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, kan worden gemaakt per afzonderlijke investering;
  - IFRS 12 Informatieverschaffing over belangen in andere entiteiten: Verbeteringen in IFRS 12 verduidelijken de toelichtingseisen in IFRS 12, behalve die in de paragrafen B10-B16, die van toepassing zijn op belangen in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen (of een deel van een investering in joint ventures en geassocieerde deelnemingen) en zijn geclassificeerd als (of zijn opgenomen in een groep van activa die is geclassificeerd als) aangehouden voor verkoop.
- Wijzigingen in IAS 7 Kasstroomoverzicht – Initiatief op het gebied van de informatieververschaffing, van toepassing per 1 januari 2017;
- Wijzigingen op IAS 12 Winstbelastingen – Opname van uitgestelde belastingvorderingen voor niet-gerealiseerde verliezen, van kracht per 1 januari 2017.

De verbeteringen zullen naar verwachting geen financieel effect hebben op de Groep.

De volgende nieuwe IFRS-standaarden die door de Europese Commissie zijn goedgekeurd maar nog niet verplicht van toepassing zijn in 2017, zijn relevant voor Stedin Groep en worden toegepast vanaf 1 januari 2018:

- IFRS 9 'Financial Instruments': deze standaard stelt een alomvattend kader voor de classificatie, presentatie, opname en waardering voor alle financiële activa en financiële verplichtingen en vervangt de bestaande regelgeving in IAS 39 'Financial Instruments: Recognition and Measurement'. De standaard bevat onder andere gewijzigde bepalingen voor de classificatie van financiële activa en verplichtingen die meer aansluiten bij het ondernemingsmodel en voor bijzondere waardeverminderingen van financiële activa op basis van een 'expected loss'-model in plaats van een 'incurred loss'-model. Daarnaast zijn de bepalingen voor hedge accounting aangepast om beter aan te sluiten bij het risicobeleid van ondernemingen en deze zijn minder rigide. De Groep is niet voornemens de waarderingsgrondslag voor financiële instrumenten aan te passen bij de invoering van deze standaard. Stedin rondt de analyse van de potentiële invloed op de geconsolideerde jaarrekening als gevolg van de toepassing van deze standaard in de tweede helft van 2017 af;
- IFRS 15 'Revenue from Contracts with Customers': deze standaard geeft een raamwerk voor verantwoording van opbrengsten. Deze nieuwe standaard vervangt de bestaande regelgeving ten aanzien van opbrengstverantwoording, met inbegrip van IAS 18 'Revenue', IAS 11 'Construction Contracts' en IFRIC 18 'Transfers of Assets from Customers'. In IFRS 15 wordt een vijfstappenmodel geïntroduceerd voor de verwerking van omzet uit contracten met klanten. Onder IFRS 15 worden opbrengsten uit hoofde van levering van goederen of diensten verwerkt tegen de vergoeding waarop de onderneming verwacht recht te hebben. Volledige retrospectieve toepassing ofwel een aangepaste retrospectieve toepassing is vereist. De wijzigingen hebben op basis van de eerste analyses geen significant effect op de Groep.

Overige nieuwe IFRS-standaarden, wijzigingen in bestaande standaarden en nieuwe interpretaties die op latere boekjaren van toepassing zijn en/of nog niet zijn goedgekeurd door de Europese Commissie en/of niet relevant zijn voor Stedin, zijn niet nader toegelicht in dit halfjaarbericht. Dit betreft o.a.:

- Wijzigingen IFRIC 22 Transacties in vreemde valuta en vooruitbetalingen, van toepassing per 1 januari 2018;

- IFRS 16 zet de beginselen uiteen voor de opname, waardering, presentatie en toelichting van leases. Lessees nemen alle leases, onder één model, op in de balans. Stedin zal de analyse van de potentiële invloed op de geconsolideerde jaarrekening als gevolg van de toepassing van deze standaard naar verwachting in de eerste helft van 2018 afronden.

2. Waarderingsgrondslagen

2.1. Waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen en de grondslagen voor consolidatie van de halfjaarcijfers zijn consistent met de beschreven grondslagen in de jaarrekening 2016, met uitzondering van mogelijke invloeden van nieuwe of gewijzigde standaarden en interpretaties zoals vermeld in onderdeel 1.3 'Nieuwe of gewijzigde IFRS-standaarden 2017'.

2.2. Schattingen, aannames en veronderstellingen

Voor het opmaken van deze halfjaarcijfers zijn schattingen, aannames en veronderstellingen gehanteerd die van invloed zijn op verantwoorde bedragen en op de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen. Dit betreft in het bijzonder de opbrengst van verkopen aan kleinverbruikers, de gebruiksduur van materiële vaste activa, de bepaling van de reële waarde van de relevante activa en verplichtingen, bijzondere waardeverminderingen van activa en de omvang van voorzieningen. De schattingen, aannames en veronderstellingen die zijn gemaakt, zijn gebaseerd op marktgegevens, kennis en ervaring uit het verleden en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De werkelijke resultaten kunnen echter afwijken van de gemaakte schattingen. Schattingen, aannames en veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Schattingswijzigingen worden verwerkt in de periode waarin de schattingen worden herzien indien de wijzigingen alleen op deze periode betrekking hebben.

Indien de schattingswijziging ook betrekking heeft op toekomstige perioden, vindt wijziging vooruitziend plaats in de hiervoor relevante perioden. Eventuele bijzonderheden ten aanzien van schattingen, aannames en veronderstellingen zijn hierna opgenomen bij de toelichtingen van de resultaat- en balansposten.

2.3. Bedrijfscombinaties

Bedrijfscombinaties worden verwerkt op basis van de overnamemethode per de overnamedatum. Dat wil zeggen de datum waarop de overheersende zeggenschap overgaat naar Stedin, tenzij het verschil tussen overnamedatum en aanvang van verwerking geen materiële impact heeft op het vermogen en het resultaat van de Groep. Er is sprake van overheersende zeggenschap als Stedin op basis van haar betrokkenheid bij de entiteit is blootgesteld aan, dan wel recht heeft op, variabele rendementen en het vermogen heeft die rendementen te beïnvloeden aan de hand van haar zeggenschap over de entiteit.

Goodwill is het verschil tussen de kosten van overname van de onderneming minus het saldo van de reële waarde van identificeerbare activa en de reële waarde van de overgenomen verplichtingen van de onderneming. De kosten van overname van de onderneming zijn gewaardeerd tegen de som van de reële waarde op overnamedatum van de overgedragen vergoeding en het bedrag van de minderheidsbelangen in de overgenomen entiteit. Goodwill wordt gewaardeerd tegen de kostprijs minus eventuele bijzondere waardeverminderingen.

Goodwill wordt jaarlijks getoetst op bijzondere waardevermindering en wordt additioneel getoetst indien gebeurtenissen of veranderingen in omstandigheden erop wijzen dat de boekwaarde mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een eenmaal genomen bijzondere waardevermindering van goodwill wordt nooit teruggedraaid. Daar waar goodwill is gealloceerd aan een kasstroomgenererende eenheid en deel uitmaakt van de afgestoten activiteiten binnen deze eenheid, maakt de goodwill die betrekking heeft op de afgestoten activiteiten deel uit van de boekwaarde van de activiteiten bij het bepalen van het boekresultaat op de afgestoten activiteiten. Goodwill die onder deze omstandigheden wordt afgestoten, wordt gewaardeerd op basis van de relatieve waarden van de afgestoten activiteiten en het deel dat gehandhaafd blijft in de kasstroomgenererende eenheid.

Door Stedin gemaakte transactiekosten in verband met een bedrijfscombinatie, niet zijnde kosten in verband met de uitgifte van aandelen of obligaties, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening wanneer zij worden gemaakt.

De reële waarde van een voorwaardelijke verplichting wordt op de overnamedatum opgenomen. Indien die voorwaardelijke verplichting wordt geclassificeerd als eigen vermogen, vindt geen latere herwaardering plaats en wordt de afwikkeling verantwoord binnen het eigen vermogen. In andere gevallen worden wijzigingen na eerste opname in de winst-en-verliesrekening opgenomen. De oprenting en aanpassingen van de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de oprentingsperiode worden verantwoord binnen de financiële baten en lasten. Aanpassingen van de reële waarde als gevolg van overige wijzigingen worden verantwoord binnen de overige bedrijfskosten en overige baten.

Elke voorwaardelijke vergoeding die door de overnemende partij wordt overgedragen, zal initieel worden gewaardeerd tegen reële waarde op de verwervingsdatum. Een voorwaardelijke vergoeding die classificeert als een actief of verplichting die onder de reikwijdte valt van IAS 39 als financieel instrument, wordt tegen reële waarde gewaardeerd, waarbij wijzigingen in reële waarde worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

2.4 Presentatiewijziging winst-en-verliesrekening

Stedin Groep heeft per 30 juni 2017 een presentatiewijziging doorgevoerd in haar geconsolideerde winst-en-verliesrekening. De reden van deze wijziging is dat Stedin op 31 januari 2017 afgesplitst is van het energiebedrijf Eneco en dat de presentatie meer in lijn is gebracht met de wijze waarop andere Nederlandse netbeheerders verantwoording afleggen over de resultaten. De overgang naar deze wijze van presentatie verbetert het inzicht in de samenstelling en ontwikkeling van de bedrijfskosten.

De belangrijkste aanpassing van de vergelijkende cijfers zijn:

- De opbrengsten van netbeheer worden in de categorie 'netto omzet' gepresenteerd;
- De personeelskosten worden vóór activering van interne productie gepresenteerd (voorheen gesaldeerd) en bevatten tevens personeelskosten van externe medewerkers;
- De geactiveerde personeels- en overige kosten worden op een aparte regel verantwoord als 'geactiveerde productie eigen bedrijf';
- De categorie 'uitbesteed werk en andere externe kosten' wordt gesplitst in kosten die betrekking hebben op onderhoud van het netwerk en overige bedrijfskosten die betrekking hebben op de gehele Groep.

In de winst-en-verliesrekening wordt het netto resultaat uit een beëindigde bedrijfsactiviteit verantwoord als één bedrag onder 'Resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten' en is derhalve geen onderdeel van het bedrijfsresultaat. De vergelijkende cijfers in de winst- en verliesrekening worden hiervoor aangepast alsof deze activiteiten al waren beëindigd met ingang van de vorige rapportageperiode.

3. Seizoenspatroon

Opbrengsten van de netbeheerder voor het beheren van de elektriciteit- en gastransportnetten zijn niet of nauwelijks onderhevig aan seizoensinvloeden. De overige omzet voortkomend uit diensten en projecten in opdracht van derden, toont een redelijk stabiel patroon over het jaar en is slechts beperkt onderhevig aan seizoensinvloeden.

4. Gesegmenteerde informatie

Bedrijfssegmenten worden onderscheiden in overeenstemming met de bestuurlijke en interne rapportagestructuur van Stedin Groep. Na splitsing is de raad van bestuur de organisatie op basis van een gewijzigde indeling ten opzichte van 2016 gaan besturen. De nieuwe segmenten zijn:

Segment Stedin

Het bedrijfssegment Stedin bestaat uit het gereguleerde domein: de netbeheerder Stedin. Stedin beheert de gas- en elektriciteitsnetten in haar verzorgingsgebied.

Segment Joulz

De niet-gereguleerde bedrijfsonderdelen zijn ondergebracht in dit bedrijfssegment. Voor dit segment is een eigen directie verantwoordelijk voor de resultaten. De belangrijkste onderdelen die hieronder vallen zijn de infrastructurele-, meet- en stoomnetwerkdiensten van Joulz en tot 31 maart 2017 de activiteiten van CityTec.

Segment DNWG

Het bedrijfssegment DNWG betreft de Zeeuwse Netwerkhouding N.V. welke bestaat uit de netbeheerder Enduris (die de gas- en elektriciteitsnetten in de provincie Zeeland beheert), De Netwerkgroep Infra B.V. (voorheen DELTA Infra B.V.), die de niet-gereguleerde infrastructuurdienstverlening op het gebied van elektriciteit, gas, water en data verzorgt en De Netwerkgroep Staff B.V. waarin alle medewerkers zijn ondergebracht.

Segment 'Overige activiteiten, niet gealloceerd en eliminaties'

De overige activiteiten omvat het afgesplitste energiebedrijf Eneco, de intercompany eliminaties en de Holding. Het energiebedrijf staat (net zoals in het jaarverslag 2016) verantwoord als beëindigde bedrijfsactiviteiten. De overige onderdelen zijn - gezien de niet-materiële omvang - niet zelfstandig als een 'rapportagesegment' aan te merken volgens de criteria van IFRS 8 'Operating Segments' en derhalve hierin verwerkt.

De vergelijkende cijfers zijn aangepast op basis van de nieuwe structuur.

4.1 Opbrengsten en bedrijfsresultaat per segment

De opbrengsten en resultaten in de eerste helft van 2017 op basis van de bestuurlijke en interne rapportagestructuur zijn:

Eerste halfjaar 2017	Segment Stedin	Segment Joulz	Segment DNWG	Overige activiteiten, niet gealloceerd en eliminaties	Totaal
Netto-omzet	487	58	-	0	545
Overige baten	30	51	-	-58	23
Totaal bedrijfskosten	-320	-96	-	58	-358
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en bijzondere waardemutaties	197	13	-	0	210
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties op materiële en immateriële vaste activa	-116	-3	-	-4	-123
Bedrijfsresultaat	81	10	-	-4	87
Financiële baten en lasten	-22	0	-	-19	-41
Resultaat voor belastingen	59	10	-	-23	46
Belastingen	-14	-2	-	3	-13
Resultaat na belastingen uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	45	8	-	-20	33
Resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	-	-	338	338
Resultaat na belastingen	45	8	-	318	371

De opbrengsten en resultaten in de eerste helft van 2016 op basis van de bestuurlijke en interne rapportagestructuur zijn:

Eerste halfjaar 2016	Segment Stedin	Segment Joulz	Segment DNWG	Overige activiteiten, niet gealloceerd en eliminaties	Totaal
Netto-omzet	496	40	-	14	550
Overige baten	23	81	-	-76	28
Totaal bedrijfskosten	-302	-110	-	62	-350
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en bijzondere waardemutaties	217	11	-	0	228
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties op materiële en immateriële vaste activa	-106	-4	-	-4	-114
Bedrijfsresultaat	111	7	-	-4	114
Financiële baten en lasten	-23	-1	-	-13	-37
Resultaat voor belastingen	88	6	-	-17	77
Belastingen	-18	-2	-	1	-19
Resultaat na belastingen uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	70	4	-	-16	58
Resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	-	-	81	81
Resultaat na belastingen	70	4	-	65	139

4.2 Balans per segment

De balans per 30 juni 2017 op basis van de bestuurlijke en interne rapportagestructuur:

Per 30 juni 2017	Segment Stedin	Segment Joulz	Segment DNWG	Overige activiteiten, niet gealloceerd en eliminaties	Totaal
Activa					
Activa	5.228	154	661	394	6.437
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	-	-	6	-	6
Totaal activa	5.228	154	667	394	6.443
Passiva					
Eigen vermogen	3.010	54	298	-888	2.474
Langlopende verplichtingen	1.723	14	324	808	2.869
Kortlopende verplichtingen	496	86	45	473	1.100
Totaal passiva	5.229	154	667	393	6.443

De balans per 31 december 2016 op basis van de bestuurlijke en interne rapportagestructuur:

Per 31 december 2016	Segment Stedin	Segment Joulz	Segment DNWG	Overige activiteiten, niet gealloceerd en eliminaties	Totaal
Activa					
Activa	4.835	214	-	4.763	9.812
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	-	-	-	-	-
Totaal activa	4.835	214	-	4.763	9.812
Passiva					
Eigen vermogen	2.922	71	-	2.316	5.310
Langlopende verplichtingen	1.654	21	-	400	2.074
Kortlopende verplichtingen	259	122	-	2.047	2.428
Totaal passiva	4.835	214	-	4.763	9.812

5. Bedrijfscombinaties

Aankoop Zeeuwse Netwerkhouding N.V.

Op 13 juni 2017 heeft Stedin Holding N.V. alle aandelen van Zeeuwse Netwerkhouding N.V. (DNWG) gekocht en daarmee volledige zeggenschap verkregen. De 636 medewerkers van DNWG zijn werkzaam in de bedrijfsonderdelen Enduris B.V. (regionale netbeheerder) en DELTA Infra B.V. DNWG is gepositioneerd als apart onderdeel binnen Stedin Groep.

De consolidatie vangt aan op 30 juni 2017. Het verschil tussen overnamedatum (13 juni 2017) en aanvang van verwerking (30 juni 2017) heeft geen materiële impact op het vermogen en het resultaat van de Groep. In de laatste twee weken van juni 2017 hebben er geen significante of bijzondere gebeurtenissen plaatsgevonden. Daarom is conform IFRS 3, BC 110 ervoor gekozen om per 30 juni te beginnen met consolidatie en is het resultaat van de laatste 2 weken van juni 2017 van DNWG niet opgenomen in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening van de Groep.

Toelichting

De totale overnamesom voor de aandelen bedroeg € 455 miljoen. Tevens is voor € 150 miljoen aan langlopende rentedragende verplichtingen overgenomen. Bij de bepaling van de reële waarde is gebruik gemaakt van inschattingen van kasstromen voor de (middel)lange termijn, regulatorische ontwikkelingen, outperformance effecten en synergievoordelen. Bij het bepalen van de synergieën is alleen rekening gehouden met zogenaamde 'average market participant' synergieën, oftewel synergieën die door de 'gemiddelde marktparticipant' gerealiseerd kunnen worden.

De koopprijs is bepaald op basis van 'business enterprise valuation': op basis van het zogenaamde Bouwstenenmodel zijn alle verschillende relevante 'onderdelen' / 'componenten' separaat in ogenschouw genomen, oftewel, separaat gewaardeerd. De reële waarde van de commerciële contracten zijn volgens de 'Excess Earnings Method' gewaardeerd.

De voorlopige allocatie van de overnamesom is als volgt:

x € 1 mln.	Reële waarde per 30 juni 2017
Activa	
Materiële vaste activa: netwerken, aansluitingen en slimme meters	712
Immateriële vaste activa	12
Meegekochte goodwill	11
Financiële vaste activa	16
Werkkapitaal	26
Liquide middelen	13
Totaal Activa	790
Rentedragende verplichtingen	150
Latente belastingverplichtingen	29
Voorzieningen	14
Vooruitontvangen bedragen	169
Werkkapitaal	45
Totaal verplichtingen	407
Netto verworven activa	383

Netto verworven activa

De belangrijkste onderdelen van de netto verworven activa betreffen:

- Het gas-en elektriciteitsnetwerk, gasaansluitingen en slimme meters van Enduris in de provincie Zeeland die nodig zijn voor het uitvoeren van distributie-, meet- en transportactiviteiten voor gas en elektriciteit. De reële waarde is bepaald op basis van waarderingsmodellen waarin gebruik wordt gemaakt van observeerbare marktprijzen, namelijk de door de overheid vastgestelde Gestandaardiseerde Activa Waarde (GAW);
- De immateriële vaste activa bestaan met name uit software;
- De meegekochte goodwill betreft de betaalde goodwill voor DELTA Infra B.V. toen DELTA Infra B.V. in 2014 werd verkocht door DELTA N.V. aan de Zeeuwse Netwerkhouding N.V. (DNWG). In 2014 is door DNWG een waarde bepaald op basis van het verdisconteren van toekomstige kasstromen.
- De rentedragende verplichtingen betreffen schulden aan banken en institutionele beleggers. Deze leningen zijn eind juni en begin juli 2017 overgenomen door Stedin Holding N.V.
- De voorzieningen betreffen personeelsvoorzieningen (met name jubilea-uitkeringen en uitkeringen bij pensionering) en aangegane verplichtingen ten behoeve van Stichting Zeeuwse Publieke Belangen.
- De vooruitontvangen bedragen betreffen bijdragen van derden voor de investeringen in materiële vaste activa.

x € 1 mln.	Goodwill per 30 juni 2017
Totale koopsom	455
Netto verworven activa	383
Goodwill	72

Goodwill

De goodwill van € 72 miljoen is het resultaat van de verwachte synergievoordelen die de acquisitie met zich mee zal kunnen brengen. De activa van DNWG bevat meegekochte goodwill van € 11 miljoen.

Overig

De totale kosten voor de aankoop van DNWG zijn in het eerste halfjaar van 2017 in de winst-en-verliesrekening van Stedin Holding N.V. verwerkt. Tijdens het opstellen van dit halfjaarbericht is de toerekening van de koopsom ('Purchase Price Allocation') nog niet volledig afgerond. De beperkte tijd tussen de overnamedatum van 13 juni en de publicatiedatum van het

halfjaarbericht is de reden van het niet tijdig kunnen afronden van de toerekening van de koopprijs. Dit betreft met name de posten materiële vaste activa, latente belastingen en de goodwill.

6. Financiële lasten

x € 1 mln.	Eerste halfjaar 2017	Eerste halfjaar 2016
Rentelasten	39	36
Oprenting voorzieningen	3	1
Totaal	41	37

7. Belastingen

De effectieve belastingdruk over de eerste helft van 2017 bedraagt 3,9% (eerste halfjaar 2016: 24,0%). Door de toepassing van de herwaardering op reële waarde van het Eneco energiebedrijf en het resultaat uit verkoop van CityTec is de impact op de belastingdruk 21,5%. Hiermee komt de effectieve belastingdruk lager uit dan het nominale tarief voor de vennootschapsbelasting.

x € 1 mln.	Eerste halfjaar 2017
Nominaal belastingtarief	25%
Effect van:	
-Herwaardering op reële waarde & verkoop deelneming	-21,5%
-Fiscaal niet-aftrekbare kosten	0,4%
Effectieve belastingdruk	3,9%

8. Resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten

Het resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten is als volgt opgebouwd:

x € 1 mln.	Eerste halfjaar 2017	Eerste halfjaar 2016
Herwaardering energiebedrijf Eneco	300	-
Overig resultaat energiebedrijf Eneco	56	81
Resultaat verkoop CityTec	-18	-
Totaal resultaat	338	81

Herwaardering energiebedrijf Eneco

Op 31 januari 2017 is de geïntegreerde vennootschap Eneco Holding N.V. gesplitst in Eneco Groep en Stedin Groep. Op 30 januari 2017 hebben de aandeelhouders in een Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders besloten tot de uitkering van het energiebedrijf als 'dividend in natura' aan de aandeelhouders op 31 januari 2017. Dit vond plaats door het uitkeren van de aandelen die Eneco Holding N.V. houdt in Eneco Groep N.V. Voorafgaand aan deze splitsing per 31 januari 2017 is N.V. Eneco Beheer ingebracht in Eneco Groep N.V.

Voordat het uitdividenden van Eneco Groep plaatsvond, is het energiebedrijf in januari 2017 tegen reële waarde geherwaardeerd. Dit betekende een opwaardering van € 300 miljoen. De totale reële waarde van het energiebedrijf kwam daarmee uit op € 3,1 miljard.

Overig resultaat energiebedrijf Eneco

In 2017 heeft het resultaat uitsluitend betrekking op de maand januari en bedraagt €56 miljoen. In 2016 betreft het netto-resultaat de eerste zes maanden € 81 miljoen.

Resultaat verkoop CityTec

Strong Root Capital heeft in samenwerking met Commonwealth Investments per 31 maart 2017 CityTec overgenomen van Stedin Groep. CityTec is dienstverlener voor straatverlichting en verkeerregel- en parkeerinstallaties. Voor de klanten van CityTec, voornamelijk gemeenten, verandert er niets in de dienstverlening. Ook de naam CityTec blijft behouden. Het resultaat uit verkoop bedraagt € -18 miljoen.

9. Activa aangehouden voor verkoop

De gas- en elektriciteitsnetten in Weert (in de regio Midden-Limburg) zijn per 30 juni 2017 geclassificeerd als 'activa/verplichtingen aangehouden voor verkoop'. Enexis B.V. heeft op 1 juli 2017 de gas- en elektriciteitsnetten in Weert overgenomen van Stedin Netbeheer B.V. De 33 medewerkers die bij Stedin in Weert werkzaam waren, zijn per overnamedatum overgegaan naar Enexis B.V.

De boekwaarde van de activa per 30 juni 2017 bedraagt € 66 miljoen en de bijbehorende verplichtingen bedragen € 6 miljoen. De overeengekomen verkoopprijs plus additionele posten bedraagt € 60 miljoen.

10. Afgeleide financiële instrumenten

De specificatie van de reële waarde van afgeleide financiële instrumenten is als volgt:

x € 1 mln.	Per 30 juni 2017		Per 31 december 2016	
	Activa	Passiva	Activa	Passiva
Renteswapcontracten	-	-	-	-
Valutaswapcontracten	25	47	42	47
Totaal	25	47	42	47
Classificatie				
Vlottend / kortlopend	-	-	-	-
Vast / langlopend	25	47	42	47
Totaal	25	47	42	47
Niveau 1	-	-	-	-
Niveau 2	25	47	42	47
Niveau 3	-	-	-	-
Totaal	25	47	42	47

Voor de waarderingsmethodiek van financiële instrumenten wordt de volgende hiërarchie gehanteerd:

Niveau 1

Onder niveau 1 worden financiële instrumenten verantwoord waarvan de reële waarde is gebaseerd op niet aangepaste marktprijzen van gelijke instrumenten in actieve markten.

Niveau 2

Onder niveau 2 worden financiële instrumenten verantwoord met een reële waarde gebaseerd op marktprijzen of prijsopgaven aangevuld met andere beschikbare informatie. Bij de waarderingsmethodiek wordt zoveel mogelijk gebruik

gemaakt van observeerbare marktprijzen. Contracten worden gewaardeerd in afstemming met de tegenpartij. In deze afstemmingen worden observeerbare forwardcurves van rente en valuta gehanteerd.

Niveau 3

Onder niveau 3 worden financiële instrumenten verantwoord die zijn gewaardeerd op basis van berekeningen waarin één of meer significante inputfactoren niet zijn gebaseerd op objectieve marktdata.

Nieuwe financiële instrumenten

In januari 2017 heeft Stedin Holding N.V. cross currency swapcontracten afgesloten voor het afdekken van het valutarisico met betrekking tot de GBP-leningen (£ 75 miljoen nominaal). Dit in verband met het beëindigen per die datum van de lopende hedges door Eneco Holding N.V.

In juni 2017 heeft Stedin Holding N.V. haar risico op rentemutaties voor toekomstige financiering afgedekt door het aangaan van twee swaps voor de termijn van de af te sluiten leningen. Stedin treft voorbereidingen om financiering aan te trekken voor € 500 miljoen tot en met 2025. Deze financiering heeft Stedin nodig voor de langetermijnfinanciering van de overname van de Zeeuwse Netwerkhouding N.V. Deze swaps dekken het renterisico af voordat de leningen worden aangegaan. Op het moment van het aangaan van de leningen worden de swaps afgewikkeld en wordt het saldo van het afwikkelen van de swaps geamortiseerd over de looptijd van de leningen ter dekking van de gewijzigde interest bij het aangaan van de leningen.

11. Groepsvermogen

Dividend 2016

Stedin Holding N.V. heeft over 2016 € 100 miljoen dividend ter beschikking gesteld aan haar aandeelhouders (2015: € 98 miljoen).

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van Stedin Holding N.V. bedraagt € 2 miljard, verdeeld in 20 miljoen aandelen met een nominale waarde van elk € 100,-. Per 30 juni 2017 zijn 4.970.978 aandelen geplaatst en volgestort. In de periode van 1 januari 2017 tot en met 30 juni 2017 is hierin niets gewijzigd. Stedin Holding N.V. heeft alleen gewone aandelen uitstaan.

Agioreserve

De agioreserve is in de vorm van een terugbetaling in natura aan de aandeelhouders aangewend om het energiebedrijf af te splitsen.

Herwaarderingsreserve

De herwaarderingsreserve heeft betrekking op de waardering van netwerken en netwerkgerelateerde activa op basis van de geherwaardeerde waarde. Het verschil tussen de afschrijvingen op basis van de geherwaardeerde boekwaarde en de afschrijvingen op basis van de oorspronkelijke historische kostprijs is, gecorrigeerd voor uitgestelde belastingen, overgeboekt van de herwaarderingsreserve naar de reserve ingehouden resultaten. De herwaarderingsreserve is op de balans van Stedin Holding N.V. gevormd uit hoofde van de waardering van haar (indirecte) deelneming in Stedin Netbeheer B.V. De herwaarderingsreserve staat niet ter vrije beschikking van de aandeelhouders.

Reserve translatieverschillen

Stedin Groep heeft geen buitenlandse groepsmaatschappijen in vreemde valuta waardoor het gebruik van deze reserve na de splitsing niet meer van toepassing is. De vrijval van € 6 miljoen ten gunste van het resultaat is het gevolg van de uitkering van het energiebedrijf aan de aandeelhouders per 31 januari 2017.

Reserve kasstroomafdekkingen

In de reserve kasstroomafdekkingen worden veranderingen verwerkt van de reële waarde van het effectieve deel van afgeleide financiële instrumenten die zijn aangewezen voor kasstroomafdekking waarvan de afdekkingstransactie nog niet is

afgewikkeld. Stedin Groep voldoet hierbij aan de voorwaarden van cashflow hedge accounting. Deze afdekkingsinstrumenten bestaan uit rente- en valutaswapcontracten. De reserve kasstroomafdekkingen staat niet ter vrije beschikking van de aandeelhouders.

Ingehouden resultaten en onverdeeld resultaat

In januari 2017 hebben diverse transacties in het kader van de splitsing plaatsgevonden, naast de reguliere resultaten over en mutaties in reserves in de eerste helft van 2017, die van invloed zijn op de omvang en samenstelling van deze posten per 30 juni 2017.

Voordat N.V. Eneco Beheer Beheer als dividend in natura is uitgekeerd aan Eneco Groep N.V., is N.V. Eneco Beheer geherwaardeerd naar reële waarde. Dit resulteerde in een opwaardering van € 300 miljoen en een totale reële waarde van € 3,1 miljard. Het uitdividenden van Eneco Groep N.V. aan de aandeelhouders heeft plaatsgevonden voor een bedrag van € 2.696 miljoen uit de ingehouden resultaten en voor € 381 miljoen via de agioreserve.

Het resultaat na belastingen van het energiebedrijf bedraagt in 2017 tot aan de splitsing per 31 januari 2017 € 46 miljoen plus het resultaat uit de afwikkeling van de kasstroom- en translatiereserves van het energiebedrijf van € 10 miljoen. Samen met het resultaat van € 300 miljoen uit de herwaardering van het energiebedrijf naar reële waarde was dit bedrag van € 56 miljoen onderdeel van de afspraken inzake het uitdividenden van het energiebedrijf.

Achtergestelde eeuwigdurende obligatielening

Op 1 december 2014 heeft Stedin Holding N.V. een achtergestelde eeuwigdurende obligatielening ('Perpetual Fixed Rate Reset Securities') uitgegeven voor een bedrag van nominaal € 500 miljoen met een couponrente van 3,25% en een uitgiftekoers van 99,232%. Dit leverde een ontvangen bedrag van € 496 miljoen op. Hierop zijn rechtstreeks toerekenbare kosten van € 3 miljoen in mindering gebracht, zodat in 2014 € 493 miljoen is toegevoegd aan het groepsvermogen. De obligaties zijn genoteerd aan de Euro MTF Market van de beurs van Luxemburg. Op 30 juni 2017 bedraagt de marktwaarde € 509 miljoen.

Deze achtergestelde eeuwigdurende obligatielening wordt aangemerkt als eigen vermogen en is achtergesteld ten opzichte van alle schuldeisers van de Stedin Groep, maar heeft bepaalde preferenties ten opzichte van de aandeelhouders in geval van liquidatie van de onderneming. Stedin Holding N.V. heeft geen contractuele verplichting tot terugbetaling van de lening. Eventuele betaling van de (achterstallige) couponrente is conditioneel en afhankelijk van uitkeringen aan aandeelhouders. Als gevolg hiervan kunnen de houders van deze obligatielening Stedin Holding N.V. niet verplichten tot betaling van de couponrente en tot gehele of gedeeltelijke terugbetaling van de lening.

12. Rentedragende schulden

In het eerste halfjaar van 2017 vonden de volgende transacties plaats:

- In januari 2017 is een financieringsovereenkomst afgesloten tussen Stedin Holding N.V. (tot 1 februari 2017 Eneco Holding N.V.) en N.V. Eneco Beheer (als leningverstrekker) voor het aangaan van marktconforme leningen van in totaal € 200 miljoen. Deze worden door Stedin Holding N.V. in twee termijnen afgelost (in 2018 en 2020) aan N.V. Eneco Beheer;
- In maart 2017 is er voor € 200 miljoen aan leningen afgelost en er is voor € 240 miljoen aan nieuwe langlopende leningen aangetrokken. € 40 miljoen hiervan loopt tot 2024 en de overige leningen van in totaal € 200 miljoen lopen tot 2027;
- In verband met de overname van de Zeeuwse Netwerkhouding N.V. is in juni 2017 een overbruggingskrediet afgesloten van € 450 miljoen. Deze wordt in Q4 2017 vervangen door een langlopende permanente financiering;
- In juni en juli 2017 zijn alle externe leningen van Enduris B.V. voor in totaal € 150 miljoen verhangen naar Stedin Holding N.V.

13. Credit rating

Stedin Groep heeft toegang tot de kapitaal- en geldmarkten, optimaliseert de financieringsstructuur en financieringskosten en minimaliseert haar financieringsrisico's. Het financieringsbeleid is ingericht om tijdige en blijvende financiering zeker te stellen.

Stedin Groep en Stedin Netbeheer hebben beide een credit rating bij ratingbureau Standard & Poor's. De meest recente credit rating in april 2017 afgegeven door Standard & Poor's is A- met een stabiele vooruitblik.

Voor de meest actuele rating rapporten wordt verwezen naar onze website: over-stedin-groep/investorrelations

14. Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Juridische procedures

Stedin Groep is betrokken bij een aantal juridische en regulatorische claims en procedures die verband houden met de bedrijfsactiviteiten, ofwel als eiser ofwel als gedaagde. Het management zorgt ervoor dat deze zaken goed behartigd worden. De bedragen die bij sommige van deze zaken worden geëist zijn significant voor de geconsolideerde jaarrekening. Aansprakelijkheden en voorwaardelijke verplichtingen in relatie tot deze claims en procedures worden periodiek beoordeeld op basis van de meest recente beschikbare informatie. Een voorziening wordt alleen getroffen als een negatieve uitkomst van de procedure 'waarschijnlijk' wordt geacht en het bedrag van het verwachte verlies redelijkerwijs kan worden ingeschat.

De niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen, met uitzondering van de garanties, worden gewaardeerd tegen contante waarde. De contante waarde wordt berekend met een disconteringsvoet waarin de actuele marktbeoordeling van de tijdswaarde van geld tot uitdrukking komt.

Toekomstige rechten

Stedin Groep heeft als lessor operationele leases op transformatoren uitstaan bij een deel van haar klanten. De te verwachten totale opbrengsten hieruit bedragen circa € 49 miljoen (31 december 2016: € 45 miljoen).

Inkoopverplichtingen energie

Stedin Groep is inkoopverplichtingen voor energie aangegaan voor het compenseren van het administratief en technisch netverlies. De verplichting op 30 juni 2017 bedraagt circa € 81 miljoen (31 december 2016: € 95 miljoen).

Investeringsverplichtingen

Stedin Groep is investeringsverplichtingen aangegaan voor een totaalbedrag van € 121 miljoen (31 december 2016: € 136 miljoen). De investeringsverplichtingen hebben voornamelijk betrekking op investeringen in slimme meters.

Exploitatie & leaseverplichtingen

De exploitatieverplichtingen die Stedin Groep is aangegaan bedragen € 7 miljoen (31 december 2016 € 4 miljoen). De leaseverplichtingen bedragen per 30 juni 2017 € 108 miljoen (31 december 2016 € 99 miljoen) en hebben betrekking op het wagenpark en de huurverplichtingen voor onroerend goed.

Garanties

Door Stedin Groep is voor € 48 miljoen aan concerngaranties en voor € 9 miljoen aan bankgaranties aan derden verstrekt.

15. Gebeurtenissen na balansdatum

Fusie activa bedrijven

Op 1 juli 2017 heeft Stedin een aantal dochterondernemingen gefuseerd. De vennootschappen N.V. Stedin Midden-Kennemerland en N.V. Stedin Zuid-Kennemerland zijn gefuseerd met N.V. Stedin Amstelland. Deze laatste is hernoemd naar N.V. Stedin Netten Noord-Holland. In deze vennootschap zijn delen van de elektriciteits- en gasnetten ondergebracht.

Verkoop Weert

Enexis B.V. heeft op 1 juli 2017 de gas- en elektriciteitsnetten in Weert overgenomen van Stedin Netbeheer B.V. De 33 medewerkers die bij Stedin in Weert werkzaam waren, zijn per overnamedatum overgegaan naar Enexis B.V.